

Verksamhetsplan

Fas: Verksamhetsplan 2020 **Rapportperiod:** 1.1.2020 **Organisation:** Bildningsnämnden

Verksamhetsområde och verksamhetsidé

Till verksamhetsområdet hör stadens grundskolor, fritidshem och Medborgarinstitutet.

Grundskolan ska ge en god allmänbildande grund för fortsatt utbildning och beredskap att möta ett föränderligt samhälle och arbetsliv. Fritidshemmen bidrar till att barn får goda uppväxtvillkor i en stimulerande och trygg miljö. Medborgarinstitutet erbjuder mångsidiga utbildningstjänster tillsammans med sina samarbetskommuner och landskapsregeringen, samt fungerar som innovativ kursarrangör och traditionsbärare. Utbildningstjänster säljs till organisationer och företag.

Omvärldsanalys

God utbildning är en viktig konkurrensfördel i det kunskapsintensiva samhället. Därför är det ett viktigt samhällsintresse att skolan håller en hög standard. Ett mått på hög standard i skolan är utomordentligt goda resultat i PISA-undersökningarna. Väl fungerande skolor och fritidshem är viktiga för att barnfamiljer ska välja att flytta till Mariefhamn. För att grundskolan ska kunna uppnå sina högt ställda mål krävs satsningar som speciellt riktar sig till elever med särskilda behov. Olika former av samarbete med våra grannkommuner är av betydelse för att gemensamma resurser ska kunna användas på bästa tänkbara sätt.

Mariefhamns skolor måste fortsättningsvis vara attraktiva arbetsplatser för att kunna attrahera de skickligaste medarbetarna. Den nya grundskolelagen kommer att påverka innehållet och arbetsätten i grundskolan.

Inflyttningen ser ut att bli större än tidigare beräknat. Detta medför ökade kostnader för grundskolan, men också ökade intäkter i form av sålda skolplatser.

Fritidshemsplatser säljs till samarbetskommunerna som tidigare och ett fritidshem har sommaröppet för att möta efterfrågan på tillsyn från föräldrar som arbetar under den intensiva turistsäsongen.

Den fria bildningen fyller en viktig funktion och ger både mening och kunskap för många. Efterfrågan på kurser som hålls dagtid blir större i framtiden beroende på åldersstrukturen i vårt samhälle. En ökad inflyttning kommer att behövas, vilket betyder utmaningar för skolorna som ska kunna erbjuda undervisning i svenska samtidigt som behovet av språkkurser i svenska ökar vid Medborgarinstitutet. Att ge inflyttade med annat modersmål språkfärdigheter i svenska är viktigt för vårt samhälle.

Ekonomisk hållbarhet:

Staden stärker sin position som bosättningsort och plats för företagande.

INDIKATORER

Antalet företag med hemort Mariefhamn ska öka jämfört med indexåret 2016

Befolkningstillväxten i staden ska öka till i genomsnitt 1 procent eller 116 personer per år.

Invånarnas betyg på staden som plats att leva på ska förbättras.

Nöjd-Region-index 77,9 år 2015, medborgarundersökning Mariefhamn, ÅSUB 2015:6

AKTIVITETER

En viktig faktor när barnfamiljer väljer bosättningsort är att det finns en skola i närheten och att skolvägen är trygg för barnen. Ytternäs upptagningsområde växer och fler klassrum behövs i skolan. Bildningsnämnden anser det väsentligt att planeringsarbetet som påbörjats 2019 fortsätter med utbyggnad som mål. Grundskolan bibehåller sin nivå på resurserna så att nuvarande klasstorlekar kan behållas, vilket bidrar till hög kvalitet i undervisningen. Positiv information från bildningssektorn förmedlas till media eller publiceras på hemsidan.

Fortsatt planering och projektering av det nya daghemmet vid Strandnäs skola i samarbete med socialsektorn och infrastrukturektorn tillsammans med miljösamordnaren.

Staden ska vara en attraktiv arbetsgivare.

INDIKATORER

Medarbetarindex för staden som helhet ska öka till att överstiga 80.

Medarbetarindexet är resultatet av stadens medarbetarundersökning och visar personalens uppfattning om arbetsuppgift, arbetssituation, samarbete och påverkansmöjligheter, information, fysisk arbetsplats, företagshälsovård samt personalförmaner. År 2015 uppmättes index 79,2.

Ledarskapsindex för staden ska öka till att överstiga 77.

Ledarskapsindex är ett delresultat av stadens medarbetarundersökning och visar medarbetarnas uppfattning om sina ledare och ledarnas förmåga att lyssnar på medarbetare, visa respekt, ge konstruktiv återkoppling och utveckla verksamheten tillsammans med sina medarbetare. År 2015 uppmättes index till 73,66.

Sjukfrånvaron inom stadens verksamheter ska minska till högst 4 %.

År 2015 uppgick sjukfrånvaron till 5,02%.

AKTIVITETER

Stadens skolor har ett antal tillfälliga lärartjänster som bildningsnämnden kommer att anhålla hos stadsfullmäktige om att få göra om till tillsvidare tjänster, där det finns långsiktiga behov. Fortbildningsanslagen hålls på oförändrad nivå och 5 Tutorlärare kommer att få nedsatt undervisningsskyldighet med 4 veckotimmar för att hjälpa till med implementeringen av den nya läroplanen. Landskapsregeringen betalar hälften av kostnaderna som uppkommer i samband med tutoruppdragen och tutorlärarnas fortbildningar.

Staden ska ha en stabil ekonomi.

INDIKATORER

Stadens lånebörda ska minska till att underskrida 25 miljoner euro.

30,9 miljoner euro 31.12.2015

Stadens resultat före avskrivningar (årsbidrag) ska i genomsnitt, sett över mandatperioden, vara högre än investeringsnivån.

Skattebasen år 2019 i Mariefhamn ska efter inflationsjustering ha ökat med minst 6 procent jämfört med indexåret 2016.

Skattebasen är den massa av förvärvsinkomster som är föremål för kommunal inkomstbeskattning.

Social hållbarhet:

Staden tillhandahåller en god kommunal service och är attraktiv samt välkomnande för alla.

INDIKATORER

Invånarnas bedömning av stadens verksamheter ska förbättras från 68,5 år 2015.

Nöjd-Medborgar-Index 68,5 år 2015, Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6

Antal undanröjda fysiska hinder skall vara fler än under indexåret 2016.

Antalet e-tjänster som staden erbjuder ska öka jämfört med år 2016.

AKTIVITETER

Den landsomfattande undersökningen analyseras skolvis och riktade förbättringsåtgärder vidtas. Den årliga KiVa-undersökningen genomförs i slutet av vårterminen och efter analys vidtar skolorna förbättringsåtgärder. Lika Olika programmet används i alla stadens skolor. Programmets mål är att främja tolerans. Starka Barn projektet fortsätter i stadens skolor. Samarbetsprojektet med kultur och fritidsnämnden, Bara Dansa som har unga flickor som målgrupp fortsätter. Medborgarinstitutets kursverksamhet är inte bara fråga om bildning utan är också viktigt för den sociala gemenskapen. Att få nya vänner och bekanta när man går på kurs motverkar ensamheten och befrämjar god hälsa och välbefinnande. I Medis kursprogram finner man kurser för hälsa och motion.

Förbereda inför den nya barnomsorgs- och grundskolelagen gällande fortbildningar och samarbeten inför överföringen till bildningssektorn. Delaktigheten och engagemanget i staden ska vara högt.

INDIKATORER

Valdeltagandet i kommunalvalet 2019 ska öka i förhållande till 64,4 % i valet 2015.

Invånarnas bedömning av sina möjligheter till inflytande på stadens verksamheter och beslut ska förbättras.

Nöjd-Inflytande-Index 54,1 år 2015, Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6.

Antal tvärsektoriella samarbeten inom staden och samarbeten med andra kommuner, föreningar och näringsliv.

AKTIVITETER

Vid bildningsnämndens möten deltar fortsättningsvis elevrepresentanter från stadens högstadieskolor. Information till vårdnadshavare och elever ges, förutom via personliga möten och samtal, främst via Wilma. Användningen av Wilma som kommunikationskanal ökar.

Staden skapar förutsättningar för trygghet, god hälsa och välbefinnande.

INDIKATORER

Den öppna arbetslöshetsgraden bland ungdomar under 25 år i Mariehamn ska minska jämfört med år 2016.

Det upplevda hälsotillståndet bland eleverna i grundskolan ska förbättras.

År 2013 upplevde 23 % av stadens högstadiel elever sitt hälsotillstånd som medelmåttligt eller dåligt. Hälsa i skolan, Institutet för hälsa och välfärd, 2013.

Andelen elever som upplever att de är utsatta för mobbing ska minska

År 2016 upplevde 9 % av 1-6 eleverna respektive 8 % av 7-9 eleverna i Strandnäs skola, 14 % av 1-6 eleverna respektive 8 % av 7-9 eleverna i Övernäs skola samt 7 % av eleverna i Ytternäs skola att de är utsatta för mobbing. KIVA-2016.

Invånarnas värdering av trygghet i staden skall förbättras.

Bedömningen sammanväger invånarnas bedömning av hur tryggt och säkert det är att vistas utomhus på kvällar och nätter, hur trygg och säker känner sig mot hot, rån och misshandel samt hur trygg och säker man kan känna sig mot inbrott i hemmet. Bedömningen år 2015 var 81,2.

Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6.

AKTIVITETER

Resultaten från undersökningen Hälsa i skolan kommer att redovisas skolvis i november 2019, då kan en analys göras och åtgärder utgående från dessa resultat planeras. Den årliga KiVa-utvärderingen genomförs i maj 2020 och efter analys av resultatet genomförs förbättringsåtgärder utgående från materialet. Bildningsnämnden får rapporter från stadens skolor när det gäller antalet mobbingfall som identifierats och utretts under läsåret. Lika Olika programmet används i stadens alla skolor. Programmets mål är att främja tolerans. Projektet starka barn fortsätter i stadens skolor. Projektet Bara Dansa fortsätter om deltagare finns. Bara Dansa är ett samarbetsprojekt med Kultur- och fritidsnämnden. En kurator som arbetar halvtid i Ytternäs skola anställs. I Medis kursutbud finns program för hälsa och motion.

Kulturell hållbarhet:

Stadens invånare ska ha förutsättningar till personlig utveckling och ett innehållsrikt liv.

INDIKATORER

Invånarnas bedömning av fritidsmöjligheter i staden skall förbättras.

Bedömningen sammanväger; tillgång till parker, grönområden och natur; möjligheter att utöva sport, musik, kultur, friluftsliv- och föreningsliv; tillgång till idrottsevenemang; tillgång till kulturevenemang. Bedömningen år 2015 var 77,9. Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6.

Staden vårdar sin kulturhistoria och främjar det samtida kulturutövandet.

INDIKATORER

Antal egna och samproducerade kultur- och kulturarvsfrämjande evenemang ökar jämfört med 2016.

Antal insatser för vård av kulturarv och kulturturism ökar jämfört med 2016.

AKTIVITETER

Medis har i sitt utbud kurser som bidrar till personlig utveckling och innehållsrikt liv. Kursutbudet är brett för att alla intresserade ska kunna hitta något som passar.

Staden månar om värdefulla kontakter och samarbeten.

INDIKATORER

Staden omvärderar sina externa kontakter i syfte att delta i samarbeten och evenemang som ger mervärde för staden utgående från övriga målsättningar.

AKTIVITETER

Bildningsnämnden har ett samarbetsavtal med Jomala och Lemland som innebär att de köper skolplatser i stadens skolor. Hösten 2020 beräknas 159 skolplatser säljas. Mariehamns grundskolor tar dessutom emot elever från andra kommuner i mån av plats. Hemkommunen står för kostnaden. En utredning om möjligheten att skapa en gemensam organisation för de åländska skolpsykologerna har framtagits av Landskapsregeringen. Utredningen och dess konsekvenser för bildningssektorn kommer att behandlas under 2020.

Miljömässig hållbarhet:

Staden arbetar målmedvetet och systematiskt med miljöfrågor.

INDIKATORER

Fortsatt ISO 14001 certifiering samt godkänd årlig ISO 14001 auditering.

Uppfyllda miljömål, genom verkställande av årliga miljöhandlingsplaner.

Tom 31.12.2017 innebär det i korthet: Minska koldioxidutsläppen. Öka inköpen av miljöanpassade varor och tjänster. Öka andelen livsmedel, som produceras enligt ekologiskt hållbara metoder och som staden tillhandahåller skola, dagis och äldreomsorg m.m. Optimera avloppsreningen. God inomhusmiljö med dokumenterat fungerande ventilation och radonnivåer inom av fullmäktige fastställda gränsvärden.

Staden skapar förutsättningar för att invånarna ska kunna göra miljömedvetna val.

INDIKATORER

Invånarnas bedömning av stadens insatser för att invånarna skall kunna leva miljövänligt skall förbättras.

Bedömningen år 2015 var 60,8. Medborgarundersökning Mariehamn 2015, ÅSUB 2015:6.

AKTIVITETER

I Medis kulturutbud finns kurser som stödjer målsättningen. Våtmarken vid nabben kommer att bli ett område som kan användas av stadens skolor som utflyktsmål och i miljöundervisningen.

NYCKELTAL

Titel	Bokslut 2018	Budget 2019	Budget 2020
Elever i Ytternäs skola	252,5	256,0	252,5
Elever i Strandnäs skola	436,5	454,0	475,5

Elever i Övernäs skola	426,0	419,0	418,0
Kostnad per elev totalt, brutto	11 085	11 077	11 352
Kostnad per elev i stadens grundskolor, netto exkl ls-andelar	9 524	9 524	9 672
Elever i specialsolor	11,0	7,5	8,0
Kostnad per elev i specialsolor, brutto	36 551	49 930	43 165
Elever i annan kommun	4,5	1,5	1,5
Elever i ersättande skolor	0,0	0,0	0,0
Elever som fullgör läroplikten hemma	13,5	17,0	23,0
Elever i stadens skolor	1 115,0	1 129,0	1 146,0
Elever från annan kommun i stadens skolor	128,5	142,5	156,0
Elever utanför stadens skolor	29,0	26,0	32,5
Läropliktiga mariehamnare	1 015,5	1 013,0	1 022,5
Kostnad per elev i stadens grundskolor, brutto	10 947	10 981	11 357
Kostnad per elev totalt, netto	9 574	9 624	9 684
Kostnad per elev, netto inkl ls-andelar	8 419	8 759	8 875
Nettokostnad per invånare, grundskola	930	940	959
Barn i stadens fritidshem	151,0	167,0	165,0
Barn från annan kommun i stadens fritidshem	21,5	27,0	19,0
Undervisningstimmar inom ordinarie kursutbud vid Medborgarinstitutet	9 004	7 500	7 500
Undervisningstimmar inom ordinarie kursutbud vid Medborgarinstitutet i Mariehamn	6 690	5 300	5 300
Undervisningstimmar inom ordinarie kursutbud vid Medborgarinstitutet i samarbetskommunerna	2 314	2 200	2 200

Undervisningstimmar inom ungdomsorkestern vid Medborgarinstitutet	192	165	165
Undervisningstimmar inom uppdragsutbildningen vid Medborgarinstitutet	5 530	7 000	7 000
Bruttokursdeltagare ordinarie kursutbud i Mariehamn	2 557	2 700	2 700
Bruttokursdeltagare ordinarietkursutbud i samarbetskommunerna	3 056	2 800	2 800
Kvinnliga bruttokursdeltagare ordinarie kursutbud	4 598	4 400	4 400
Manliga bruttokursdeltagare ordinarie kursutbud	1 015	1 100	1 100
Bruttokursdeltagare uppdragsutbildningen	242	250	250
Bruttokursdeltagare EU-projekt	23	17	0
Bruttokursdeltagare i svenska	123	480	150
Nettokostnad per undervisningstimme vid Medborgarinstitutet	50	60	60

Personal

Nämndens personalbudget bygger på att 168 årsarbeten skall förverkligas. Jämfört med år 2019 innebär detta en ökning med 2 årsarbeten. Dessa årsarbeten fördelas på 183 personer.

Planerade uppföljningar och utvärderingar

Bildningsnämnden erhåller varje månad en rapport om det ekonomiska utfallet för grundskolorna. Rapporter om identifierade mobbingfall och vidtagna åtgärder rapporteras till bildningsnämnden regelbundet under läsåret. Resultaten från den årliga KiVa-utredningen som görs i maj varje år delges bildningsnämnden i september, då skolorna hunnit analysera resultatet och tagit fram en plan för förbättringar. Grundskolorna har årligen egna läsårsutvärderingar som ger vägledning inför planeringen av nästa läsår. Resultaten av Hälsa i skolan undersökningen analyseras skolvis och åtgärder planeras utgående från dessa resultat. Landskapsregeringen har ett utvärderingsprogram för alla skolor på Åland och stadens skolor deltar i dessa utvärderingar.

Rapporteringsplan till nämnden

Bildningsnämnden erhåller varje månad en rapport om det ekonomiska utfallet i grundskolorna och en rapport om gjorda KiVa-utredningar lämnas regelbundet till nämnden. En obligatorisk punkt på dagordningen är information om det aktuella läget inom ansvarsområdet.